Список бібліографічних посилань

1. Історія міліції України *у документах і матеріалах : у 3 т. /* П. П. Михайленко, Я. Ю. Кондратьєв. *Київ : Генеза, 1997. Т. 3: 1946-1990*. С. 273-277.

УДК 342.9

Олена В'ячеславівна ДЖАФАРОВА,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: https://*orcid.org/0000-0003-4201-0218*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНФОРМАЦІЙНА ПОСЛУГА В ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ МВС УКРАЇНИ»

Визначення сутності і значення інформаційних послуг, необхідно розпочати з аналізу чинного законодавства. Так, у чинному національному законодавстві закріплено декілька дефініцій поняття «інформаційні послуги»: 1) «послуги національних інформаційних агентств, що надаються власним користувачам» (п. 5 ч. 1 ст.1 Угоди про обмін матеріалами національних інформаційних агентств держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав від 18.09.2003); 2) «дії суб'єктом (власників і володільців) із забезпечення користувачів інформаційними продуктами» (п. 9 ч. 1 ст. 1 Угоди про вільний доступ і порядок обміну відкритою науково-технічною інформацією держав-учасниць СНД від 11.09.1998); 3) «дії суб'єктів щодо забезпечення споживачів інформаційними продуктами» (ст. 1 Закону України «Про національну програму інформатизації»).

Наведені визначення з різних сторін розкривають зміст інформаційних послуг, з урахуванням специфіки тієї сфери, де вони надаються. Разом із тим, вони містять окремі складові, які характеризують такі послуги, зокрема визначають: суб'єктів правовідносин, що виникають внаслідок надання цих видів послуг; предмет послуги, який становлять певні актуальні відомості, конкретна цінна та достовірна інформація, інформаційні продукти, тобто сукупність оброблених і систематизованих даних, які задовольняють ти чи інші потреби заявників; процедуру надання цих послуг як сукупність певних дій.

Зрозуміло, що наведені ознаки в повній мірі не розкривають змістовну складову поняття «інформаційні послуги», окрім того на їх

підставі не можливо виокремити ті послуги, що надаються сервісними центрами МВС України, в тому числі через їх універсальність. Тому, доцільно звернути увагу на доктринальні розробки в сфері надання інформаційних послуг, зокрема з метою уточнення змісту останніх і окреслення їх специфіки.

Визначення інформаційних послуг привалюють в приватних сферах права, цивільному та господарському, де поняття «інформаційні послуги» розглядаються як: «передача заінтересованій особі відповідного контенту» [1, с. 37]; «зміна стану інформації, яка полягає у зборі відомостей, їх обробці (систематизації, аналізі і т. д.), а також передача їх замовнику» [2, с. 45]. Наведені визначення за своїм змістом корелюється з законодавчою дефініцією інформаційних послуг наведеною в Законі України «Про національну програму інформатизації» [3], що дає підстави стверджувати, що обидва тлумачення можна взяти за основу під час конкретизації таких послуг, в частині надання спеціальним суб'єктом системи МВС України – сервісними центрами. В той же час, слід зазначити, що економічна наука, котра так само займається розбудовою теорії та практики надання інформаційних послуг не надає їх визначення, пропонуючи їх детальну класифікацію на наступні види: 1) дистанційний доступ до віддалених баз даних; 2) підготовка та надання інформаційних послуг, тобто обробку відомостей, програмне забезпечення даного процесу разом із необхідними інформаційними технологіями, системою та телекомунікаційний зв'язок; 3) надання першоджерела; 4) доступ до відомостей наукового та технічного характеру (наприклад, переклад тексту з іноземної мови на українську та навпаки); 5) випуск інформаційних видань (бібліографічні, оглядові та реферативні) [4, с. 70].

Наголосимо, що в науці адміністративного права наявні наукові пошуку в цьому напрямі, зокрема О.О. Мозговий досліджуючи адміністративні послуги в діяльності сервісних центрів МВС України виокремлює серед них такі: «інформаційні послуги (надання доступу до Єдиного державного реєстру МВС; ведення електронного реєстру підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання, які ведуть оптову та роздрібну торгівлю транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери; ведення реєстру суб'єктів здійснення обов'язкового технічного контролю);» [5, с. 62]. І. В. Слободенюк взагалі асоціює інформаційні послуги в діяльності сервісних центрів МВС України виключно з обліком різних відомостей (ведення реєстру суб'єктів здійснення обов'язкового технічного контролю) [6, с. 97]. В свою чергу ми не можемо погодитись із наведеними класифікаціями, адже на нашу

думку, інформаційні послуги сервісних центрів МВС України не обмежуються внесенням даних до різних інформаційних баз, оскільки серед таких послуг мають місце послуги, що передбачають надання споживачам інформації про: реєстрацію ТЗ; організаційні аспекти процедур; переліки документів, які необхідно подавати для отримання тієї чи іншої адміністративної послуги; методичні вказівки по роботі з різними модулями; інтерактивні мапи місця знаходження певних установ і організацій тощо. Все зазначене, з урахуванням того, що перелічені види діяльності мають безумовний інформаційний характер, можна зарахувати на користь підтвердження існування різних інформаційних послуг сервісними центрами МВС України. При чому забігаючи наперед зазначимо, що переважна більшість інформаційних послуг не потребує персоніфікованого звернення громадян, а їх процедура повністю комп'ютеризована, виключення становить лише послуги, що передбачають отримання відомостей з ЄДРТЗ і довідки про відсутність судимості. Хоча останні види послуг і передбачають подання електронної, їх отримання неможливе без особистої участі особи, зокрема для отримання необхідної довідки.

Отже, під інформаційною послугою сервісного центру МВС України, слід розуміти нормативно визначену діяльність відповідних суб'єктів щодо збору, обробки та аналізу інформації, що пов'язана з безпосереднім виконанням основних завдань та функцій цього органу та оприлюднення інформаційної продукції на офіційних сторінках з метою задоволення інформаційних потреб споживачів послуг, в рамках компетенції сервісних центрів МВС України.

Список бібліографічних посилань

1. Бурило Ю. П. Види господарських інформаційних відносин. *Інформація і право*. 2013. № 1(7). С. 35-44.

2. Санникова Л. В. Услуги в гражданском праве: монография. М. : Волтерс Клувер, 2006. 160 с.

3. Про Національну програму інформатизації: закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27. Ст. 181.

4. Дудка А. І. Економічні передумови розвитку інформаційних послуг України. *Управління розвитком*. 2014. № 1. С. 69-72.

5. Мозговий О. О. Сучасні підходи щодо дослідження адміністративних послуг в діяльності сервісних центрів МВС України. *Jurnalul juridic national: teorie şi practică*. 2018. № 5(33). С. 77-79.

6. Слободенюк І. В. Адміністративні послуги в діяльності сервісних центрів МВС України: поняття, види та класифікація. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 3(69). С. 93-98.